

شهرداری بندر عباس

بسمه تعالی

عنوان مدرک: دستورالعمل کاشت گل فصلی

حوزه: معاونت خدمات شهری

کد مدرک: WU206

تهیه کنندگان		تایید کننده	تصویب کننده
الهه جعفری	حجت علامه زاده	رضا خوشبخت	اسماعیل موحدی نژاد
کارشناس خدمات شهری	کارشناس خدمات شهری	مدیر هماهنگی و نظارت بر خدمات شهری	معاون خدمات شهری
تاریخ و امضا	تاریخ و امضا	تاریخ و امضا	تاریخ و امضا

شماره بازنگری	تاریخ بازنگری	شرح تغییرات
01	00/02/07	1) با توجه به تغییرات چارت سازمانی و تغییر عناوین پستهای سازمانی دستورالعمل مذکور از این حیث اصلاح شده است. 2) در شرح فعالیتها تغییرات ایجاد شده است.

نام و امضاء نماینده مدیریت	محمد مهدی جهانبخش

رضا خوشبخت

الهه جعفری

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
3 از 14	شماره صفحه:		

1- هدف و دامنه کاربرد

قدمت کشت و کار و نگهداری گل‌ها در ایران شاید همزمان با شروع کشاورزی بوده است. ایران یکی از خواستگاه‌ها و زادگاه‌های طبیعی گیاهان زینتی از جمله لاله، سنبل، زنبق، سیکلامن و برخی از درختچه‌ها و تعداد زیادی از درختان میوه بشمار می‌آید، و در منابع علمی دنیا اسناد و مدارک مربوط به این موضوع موجود است. با نگاهی گذرا به تاریخ و فرهنگ ایران نمایان می‌گردد که ایرانیان همواره در زمینه موضوعات مرتبط با گل‌ها جایگاه خوب و ارزنده‌ای داشته‌اند. ولی از نظر اقتصادی و صادرات گل و گیاه هنوز موقعیت مناسبی در سطح دنیا ندارد. توان تولید گل‌های زینتی و شاخه بریده در ایران فراهم بوده و از لحاظ شرایط مساعد جهت تولید گل و گیاه ایران جزو 15 کشور اول جهان است. بخش وسیعی از خاک ایران در شمال، مرکز و جنوب غربی کشور مستعد پرورش انواع گل‌ها و گیاهان زینتی است. امروزه زیبایی‌های باغ و باغچه و آپارتمانها مرهون کسانی است که با شکیبایی فراوان به انتخاب و تلاقی گیاهان مختلف پرداخته و گیاهانی با شکل، رنگ، عطر و اندازه‌های مختلف به وجود آورده اند. بدین ترتیب قسمتی از فعالیتهای باغبانی علاوه بر تولید میوه‌ها و سبزی‌ها به آرایش و زیباسازی محیط و ارضای نیازهای روحی افراد اختصاص یافته است که این موضوع خود در زندگی ماشینی و آپارتمان نشینی امروزه اهمیتی به سزا دارد.

هدف از تهیه این دستورالعمل ارائه روش‌های مختلف کاشت گونه‌های گل فصلی سازگار با شرایط آب و هوایی بندرعباس و عرضه بهترین روش‌های کاشت، زمان‌های تکثیر، شکوفایی گل‌ها و نکات ویژه در خصوص پرکاربردترین گل‌های فصلی در فضای سبز شهر بندرعباس می‌باشد.

این دستورالعمل برای کلیه فضای سبز موجود در سطح شهر و همچنین کمربند سبز کاربرد دارد.

1- مسئولیتها و اختیارات

مسئولیت اجرای این دستورالعمل بر عهده خدمات شهری مناطق و سازمان سیما منظر و فضای سبز شهری می‌باشد. مسئولیت نظارت بر اجرای این دستورالعمل بر عهده ناظرین عالی فضای سبز مستقر در معاونت خدمات شهری می‌باشد.

2- تعاریف

WU206	کد مدرک:	شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:	
14 از 4	شماره صفحه:	

دستورالعمل کاشت گل فصلی

گل فصلی: همچنانکه از نام آن پیداست به صورت فصلی در فضای سبز مورد استفاده قرار می گیرد و ماندگاری زیادی ندارد و یا در سال بعد کیفیت و زیبایی مورد انتظار را نداشته و در زمان مناسب باید دوباره آن را کاشت.

گیاهان زینتی: طبق تعریف در منابع علمی گیاهانی هستند یکساله، دوساله، دائمی که با توجه به زیبایی گل ها و تنوع رنگ و زمان گلدهی برای کاشت در فضای سبز مورد استفاده قرار می گیرند. گل‌های یکساله فضای سبز (فصلی): گیاهانی هستند که چرخه کامل زندگی یعنی از جوانه زدن بذر تا تولید گل و بذر جدید را در یک فصل رشد کامل می نمایند. لازم به ذکر است یک فصل رشد ممکن است شامل یک فصل تقویمی و یا بیشتر ولی حداکثر تا یکسال به طول می انجامد این گیاهان پس از تولید بذر خشک می شوند و می میرند.

از جمله این گیاهان می توان به گل اطلسی، لادن، بنفشه، شب بو، ستاره ای، میمون، همیشه بهار، شاه پسندیکساله، قرنفل، گل ناز، آفتابگردان زینتی، مینای پرپر، مینای چمنی و جعفری اشاره کرد که تمامی چرخه زندگی آن از کاشت بذر تا تولید گل و تولید بذر در یک فصل رویش محقق می شود. نکته مهم این است که در گل‌های یکساله گاهی گروههایی از گیاهان دوساله و یا چند ساله وجود دارد ولی بعلاوه اینکه فقط در سال اول گل‌های آنها با ارزش می باشد پس از تولید مرحله اول گل دیگر ارزش نگهداری ندارند که از این گروه می توان به میمون و مینای چمنی اشاره کرد. بذر: به بخشی از گیاهان مورد توجه در کشاورزی و باغبانی گفته می شود که می تواند به تکثیر و تولید مثل آن گیاه منجر شود.

نشاء: گیاه کوچکی است که قسمتی از دوره رشد خود را در محیطی با نور و دمای کنترل شده می گذراند و پس از مساعد شدن آب و هوا به زمین اصلی منتقل می شود.

تقسیم بوته: یکی از روش های تکثیر غیر جنسی گیاهان است. در این روش اساس کار این است که گیاه از گلدان یا محیط کشت خارج شده و به چند گیاه کوچک تر که دارای ریشه هستند تقسیم شود. به این ترتیب یک گیاه کامل ممکن است به دو، سه و یا حتی چهار گیاه کوچک تر تبدیل گردد.

قلعه: قسمتی از شاخه، برگ یا ریشه است که از گیاه مادری جدا میشود و در شرایط مساعد جهت ریشه زایی قرار می گیرد.

بستر کشت: عبارت است از محیطی که بذر و ریشه گیاه در آن استقرار می یابد و وظیفه نگهداری فیزیکی، تامین آب و عناصر غذایی گیاه را برعهده دارد و می تواند دارای ترکیبات مختلف خاک، مواد معدنی، آلی، الیاف طبیعی و ... باشد.

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
14	شماره صفحه:		

کافی، محسن، قاسمی قهساره، مسعود. گلکاری علمی و عملی. انتشارات گلبن. 1384.

خوشخوی، مرتضی. گلکاری مبانی و گونه ها. انتشارات دانشگاه شیراز. 1392.

خلیقی، احمد، گلکاری و پرورش گیاهان زینتی ایران، انتشارات روزبهان. 1385.

Dole, John M., and Harold F. Wilkins. *Floriculture: principles and species*. Prentice-Hall Inc., 1999.

Whistler, W. Arthur. *Tropical ornamentals: a guide*. Portland, Oregon, Unites States: Timber Press,

4- شرح فعالیتها (روند عملیات)

گل‌های نشایی:

روش افزایش اکثر گیاهان نشایی از بذر است . کشت این گلها به دو طریقه کلی انجام میشود.

یکی در زمین و در هوای آزاد و دیگری در گلدان و ظروف کاشت دیگر. طبیعی ترین و آسان ترین روش گلکاری روش اول یعنی کاشت در هوای آزاد است. این گیاهان با توجه به زمان گلدهی به دو گروه تقسیم می شوند.

گروه اول نشاء بهاره: گیاهانی هستند که بذر آنها را در اواخر زمستان تا اواسط فروردین در خزانه هوای آزاد کاشته و اواسط اردیبهشت در زمین اصلی نشاء می کنند. که به آنها نشاءهای بهاره می گویند مانند پالیسیوم، رعنا زیبا، آهار، جعفری، تاج خروس، آمارانتوس، تاج الملوک، گل استکانی، اطلسی، ستاره ای، ناز، کوکب کوهی.

گروه دوم: گل‌هایی هستند که بذر آنها را اواخر مرداد تا اوایل شهریور در خزانه هوای آزاد کاشته و در اوائل پاییز نشاء می کنند و زمان گلدهی آنها از پاییز و بخشی از زمستان را بسته به دمای هوادر بهار می باشد سیلن، بنفشه، فراموشم مکن، مینا چمنی، همیشه بهار، قرنفل، شب بو زعفرانی، میخک بوقلمونی، میمون.

بعضی گیاهان به جابجایی حساس هستند مانند، لاله عباسی که بهتر است آنها را مستقیماً در زمین اصلی کاشت.

تکثیر گیاهان:

1. جنسی (بذر یا دانه)

2. غیر جنسی (قلمه زدن، پیاز، ریزوم و ...)

عوامل مؤثر در سبز شدن بذر : الف- داخلی ب- خارجی

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
6 از 14	شماره صفحه:		

عوامل داخلی:

1. رشد و نمو گیاهان مادری: گیاهانی که در زمین های ضعیف زندگی می کنند بذر آنها نیز پس از تشکیل به واسطه کمبود و یا فقدان مواد غذایی کافی دارای رشد و نمو بسیار ضعیفی است. و بنابراین قادر به تولید گیاه قوی و جدیدی نیستند.

2. سن بذر: موضوع مهمی که در قوه نامیه بذر دخالت مستقیم دارد سن آن است. بذر باید زنده بوده و توان رویشی خود را از دست نداده باشد رویان آن سالم باشد و در آن زخم و شکستگی یافت نشود بعضی از دانه ها را فوراً پس از جمع آوری می توان به خاک سپرد مانند بذر درخت قهوه. بذر دسته دیگر را باید حتماً یک سال پس از جمع آوری در زمین کاشت تا سبز شود مانند انواع کاج، سرو، و دیگر سوزنی برگها. دسته ای از نباتات قوه نامیه خود را تا ده سال پس از جمع آوری حفظ می کنند مثل بذر غالت، کرفس. در صورتی که عده دیگر این خاصیت را فقط حداکثر تا یکسال در خود حفظ می نمایند مانند بذر پیاز معمولی.

3. رسیده بودن بذر: بذر نباتات باید در موقع کاشت بخصوص از لحاظ خواص فیزیولوژیکی کامل رسیده باشد. زیرا در بعضی از نباتات ممکن است که میوه آن برسد ولی دانه آن هنوز نرسیده باشد. در رسیدن بذور نباتات دو فرم رسیدن فیزیولوژیکی و رسیدن تجارتي وجود دارد. برای آن که بذری تولید گیاه قوی نماید حتماً دوره نمو طبیعی خود را روی پایه مادری تکمیل نماید عده ای از بذرها برای این که جوانه بزنند و برویند باید بذور مدتی به حالت آرامش باقی بمانند و تحت شرایط خشک و سرد قرار گیرند. به عنوان مثال دانه های انگور فرنگی ریز در حرارتی از 4+ درجه سانتی گراد قرار داده شود تا دوران رویش آن آغاز گردد.

عوامل خارجی:

1- آب:

در اوایل بهار برای اینکه بذور از زندگی کند به زندگی فعال باز گردند باید قادر به جذب مقادیر زیادی آب گردند. به طور معمول هر بذری باید حداقل معادل مقدار وزن خشک خود آب جذب کند. بذور بعضی از نباتات حتماً بیش از 2 و یا 3 برابر وزن خود آب جذب می نماید. پوست بذر گیاهان مختلف در مجاورت آب تراوا گردیده و قدرت نفوذ پذیری دیواره آن نسبت به گازها و رطوبت زیاد شده و در این حالت عمل تنفسی در بذر شدت می یابد. اما همانقدر که میزان آب کافی برای رشد و نمو بذر های گیاهان مختلف الزم و ضروری می باشد به همان اندازه نیز مقدار زیاد آب باعث پوسیدن بذر و خفه شدن نطفه گیاه می گردد. زیرا برای رشد و نمو و سبز شدن بذور عالوه بر آب تبادالت گازی از طریق پوست بذر نیز الزم و ضروری می باشد.

2- اکسیژن:

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
14	شماره صفحه:		

پس از این که رویش در داخل بذر شروع گردید عملیات تنفس که خود یک احتراق خفیف به شمار می رود زیاد گردیده و در این حالت یاه احتیاج مبرمی به اکسیژن پیدا می کند. یکی از علل مهمی که مانع سبز شدن بذور مختلف باید در عمق زمین یا زمینهای باتالقی می گردد می توان کمبود اکسیژن و عدم جریان هوا را در محیط اطراف بذر به شمار آورد.

3- حرارت:

برای تندش بذور مختلف باید درجه حرارت محیطی بذر در یک حد مطلوب و متناسب بسته به نوع آن باشد. درجه حرارت الزم برای روئیدن دانه های مختلف دارای یک حد حداکثر ، متوسط و حداقل است. در گیاهان گرمسیری زیاد و در گیاهان نواحی سردسیر خیلی کم است .

4- عمق کاشت بذر:

میزان قشر خاکی که در موقع کاشت بر روی بذر قرار می گیرد دخالت زیادی در رویش و قدرت گیاهی که به وجود می آید دارد. در عمق زیاد، رطوبت زیاد، مقدار هوا و مواد غذایی کم و طبقه خاکی که نهال جوان باید از آن عبور کند ضخیم می باشد. و این عوامل باعث پوسیدن یا دیر سبز شدن بذر می گردد بعضی از بذرها مانند توت فرنگی و بگونیا را باید سطحی کاشت و برخی دیگر را مانند هلو و زرد آلو باید در عمق چند سانتی متری مورد کاشت قرار داد به طور کلی ضخامت خاکی که باید بر روی بذور ریخته شود در حدود 2 تا 3 برابر طولی ترین بعد آن می باشد.

5- نور:

اگر بذر در محیط تاریک کاشته شود سبز شدن آن خیلی ضعیف خواهد بود و از طرفی برای ادامه زندگی و تهیه مواد غذایی به محض سبز شدن بذر نور کافی مورد نیاز می باشد .

طرق مختلف کاشت بذر:

بعضی از نباتات مختلف مانند بذر تربچه و هویج را می توان در محل اصلی خود مورد کاشت قرار داد. در صورتی که عده زیادی از بذور دیگر گیاهان باید در ابتدا در قطعه زمین کوچکی که خزانه موسوم می باشد مورد کاشت قرار داده و سپس در موقع معینی آنان را به صورت نهال های کوچک و بزرگ به محل اصلی خود انتقال داد. بذر بیشتر درختان میوه سیب، گالی، هلو و غیره و بذر توت فرنگی، فلفل، بادمجان، گوجه فرنگی، کرفس، و انواع کلم و بطور کلی تمام گلپای فصلی، جزء این دسته از بذور هستند که حتماً احتیاج به خزانه دارند .

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
14	شماره صفحه:		

کاشت بذور در محل اصلی:

گیاهانی که نشاء کاری و انتقال آنها از خزانه به محل اصلی مشکل است و یا ارزش هر بوته جبران زحمت و مخارج نشاء کاری آنها را نمی دهد. در این صورت بذرکاری در محل اصلی صورت می گیرد. در بذرکاری در محل اصلی باید به فواصل کاشت دقت کرد. زیرا تنک کردن و واکاری هزینه هایی به بار می آورد

کاشت بذر در جعبه برای تهیه نشاء:

ظرف کاشت را از خاک مرطوب شنی کمپوستی و سبک پر و با یک تخته مسطح آن را تراز می کنیم به گونه ای که حدود یک سانتیمتر از لبه ظرف خالی باشد. خاک را با یک قارچ کش 44 تا 72 ساعت قبل از کاشت بذر را ضد عفونی می کنیم و پس از آن خاک را زیر و رو می کنیم.

بذر را داخل کاغذ تا شده ای می ریزیم و به آرامی آنها را در سطح ظرف پخش می کنیم قبالاً باید میزان بذر را با توجه به سطح ظرف دقیقاً معلوم کرده باشیم.

مقداری شن شکری مخلوط با کمپوست که بافت آن سبک تر از بافت خاک ظرف باشد (یا کود دامی پوسیده) در الک ریخته در روی بذر را می پوشانیم (هرچه بذر ریزتر باشد پوشش کمتری الزم دارد قطر خاک نباید بیشتر از 3-2 برابر قطر بذر باشد) سپس آنرا آبیاری می کنیم. برای حفظ رطوبت، شیشه یا پالستیک روی ظرف قرار می دهیم. تا بذر ها سبز نشده اند ظرف کاشت را در سایه نیم سایه قرار می دهیم و از تابش مستقیم نور خورشید به دور نگه می داریم با سبز شدن بذر ها شیشه یا پالستیک را برمی داریم. خاک مناسب برای کاشت بذر: 1 ماسه +1 کود حیوانی (ترجیحاً "کود اسبی یا خاکبرگ) +2 خاک رس

کاشت بذر در خزانه:

تهیه زمین خزانه: برای این است که گیاهان در قطعه حاصلخیزتر و با شرایط کنترل شده کاشت می شوند تا نشاهای بهتری تولید گردد و به همین علت باید بهترین خاک را به آن اختصاص داد. چنانچه قطعه ای از زمین اصلی برای این کار در نظر گرفته می شود پوک و حاصلخیز بودن خاک باید در نظر قرار گیرد. حاصلخیزی و پوکی خاک را با کود پوسیده حیوانی و ماسه تأمین می کنیم. (33٪ کود دامی - 3 - 44 درصد ماسه و بقیه خاک رس) هر 14 متر مربع خاک 44 کیلوگرم کود حیوانی الزم دارد و حدود 2 ماه قبل از کاشت باید به خاک اضافه و زیر و رو گردد. (فسفات آمونیوم 24-34 کیلوگرم در هر متر مربع اضافه شود) (عملیات ضد عفونی خاک 44 تا 72 ساعت قبل از کاشت میبایست انجام گردد).

زمین خزانه را به صورت کرت درمی آوریم و توجه می کنیم که عرض کرت بیشتر از 2 متر نباشد تا بتوانیم از طرفین آن نسبت به دفع علفهای هرز و دیگر اعمال نگهداری اقدام کنیم. کلیه زائده ها اعم از سنگ و ریگ و کاه و کلش را از زمین خارج می کنیم و با توجه به نوع بذر و تعداد نشایی که الزم داریم آنها را کاشت نموده و روی آنها با مخلوطی

WU206	کد مدرک:	دستورالعمل کاشت گل فصلی	 شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:		
9 از 14	شماره صفحه:		

از ماسه و کود حیوانی پوسیده بپوشانیم. ضخامت خاک روی بذر نباید بیش از 2-3 برابر قطر بزرگترین آنها باشد. آبیاری انجام می دهیم. بهترین طریقه آبیاری استفاده از سر آب پاش و شیلنگ است و در صورت لزوم از فواره های گردان آبیاری بارانی استفاده می کنیم. تمام این توصیه ها برای این است که با آبیاری بذر ها از جای خود حرکت نکرده و در یک طرف کرت جمع نشوند در صورت امکان روی خزانه سایبان ایجاد می کنیم تا از تاثیر سوء اشعه مستقیم آفتاب در امان باشد.

مواظبت از خزانه:

- 1- هیچ گاه نباید زمین خزانه خشک باشد، دقت در تنظیم آبیاری توصیه می شود.
- 2- از عوامل نا مساعد محیطی مانند باد، باران، برف و نور مستقیم خورشید باید به گونه ای مانند ایجاد باد شکن، حفاظ پالستیک یا شیشه ای یا هر وسیله دیگر حفظ گردند.
- 3- مبارزه با آفات و امراض گیاهی خصوصاً مرگ گیاهچه و استفاده از بذر های ضد عفونی شده بر علیه بیماریهای خاکری توصیه می گردد.
- 4- دفع علفهای هرز که در جذب آب و مواد غذایی با نشاها رقابت می کنند.
- 5- برداشتن به موقع پالستیک و یا باز کردن درب شاسی برای مقاوم سازی بافت نشاها

حفاظت از نشاء:

در اینجا شاسی مستقیماً روی خاک خزانه قرار دارد. روشی که اخیراً معمول شده پهن کردن پالستیک در کف خزانه و سوراخ نمودن و کاشت درون سوراخ ها ست. این روش در کاهش تبخیر سطحی و به هدر نرفتن آب و همچنین جلوگیری از رشد علف های هرز موثر است.

زمان کاشت نشاء:

بهتر است کاشت نشاء در زمین اصلی صبح زود یا در غروب آفتاب که هوا خنک تر است صورت گیرد. زیرا گرما و آفتاب باعث از بین رفتن آب گیاه شده و ریشه ای که هنوز در زمین محکم نشده است. فرصت جذب سریع آب را از دست می دهد.

فاصله کاشت: باید بر اساس رشد نهایی گیاه در نظر گرفته شود برای بوته های کوچک فاصله کاشت 13-24 سانتی متر و برای بوته های بزرگتر، فاصله بوته ها را 23-44 سانتی متر در نظر می گیرند به طور متوسط در هر مترمربع 34-23 بوته می کارند.

مراقبت های بعد از کاشت در محل اصلی:

- 1- استفاده از کودهای شیمیایی مانند سولفات آمونیوم و نترات آمونیوم

WU206	کد مدرک:	شهرداری بندرعباس
00/02/07- 01	شماره و تاریخ بازنگری:	
10 از 14	شماره صفحه:	

دستورالعمل کاشت گل فصلی

- 2- مبارزه با علف های هرز برای جلوگیری از به بذر رفتن گل
- 3- گل های پژمرده و گل هایی که به بذر می روند باید کنده شوند
- 4- بستر کاشت باید سیخک زده شود چون به زهکشی خاک کمک می کند.
- 5- بستر گیاه آبیاری شود و از ریختن بر روی نشاء خودداری گردد.

آبیاری:

چون ریشه گل‌های یکساله خیلی عمیق نیست و در عمق 24 سانتیمتری قرار دارند پس آبیاری به گونه ای انجام گیرد که این قشر سطحی خاک همواره مرطوب باشد.

برنامه کاشت:

به زمان مورد انتظار ما برای ظهور و شکوفایی گل بستگی دارد. از جمله عوامل قابل کنترل در برنامه ریزی دما است. تنوع دمایی موجب تنوع زمانی میشود، چون بذر در دماهای مختلف خاک، در زمانهای متفاوتی سبز میشود. و از طرف دیگر سرعت رشد گیاه سبز تحت تاثیر قرار میگیرد. با توجه به آب و هوای محل می توان روزهای لازم از کاشت بذر تا زمان گل دهی گیاهان را تعیین کرد و از آن بهره جست. گل‌های فصلی بر حسب زمان کاشت به دو گروه بهاره و پاییزه تقسیم می شوند. بذر گل‌های بهاره تقریباً در اواخر اسفند و اوایل بهار کاشته می شوند. بسته به شرایط آب و هوایی منطقه و عبور از سرمای زمستان و گرم شدن هوا بذر این گل‌ها در هوای آزاد کاشته میشوند. در شهر بندرعباس بر خلاف تقسیم بندی رایج با توجه به اقلیم گرمسیری و وجود تنها دو فصل بهار و تابستان در طول سال، اکثر گیاهان قابل کاشت از گروه بهاره هستند که پریوش-جعفری-آهار-ناز آفتابی-فندق(تکمه ای)-رعنا زیبا-همیشه بهار-کوکب -اطلسی ... نمونه ای از این گروهند.

شب بو-بنفشه-مینا-گل کلم-همیشه بهار-قرنفل-کریپسوس-میمون...از گروه نشاهای پاییزه هستند.

WU206	کد مدرک:
00/02/05-01	شماره و تاریخ بازنگری:
11 از 14	شماره صفحه:

دستور العمل کاشت گل فصلی

شهرداری بندرعباس

گل‌های فصلی قابل کاشت در فضای سبز بندرعباس									
نکات قابل توجه	زمان ظهور گلها	فاصله کاشت روی ردیف	عمق کاشت	تاریخ های قابل کاشت	نوع تکثیر	ارقام و وارته های قابل کاشت	نام انگلیسی	نام علمی	نام گل فصلی
عمر گل 6 هفته، پس از گلدهی برگ ها ریزش میکنند، بذر گیاه مورد علاقه پرندگان است. نیاز به نور کامل آفتاب دارد. نیاز به خاک مرطوب ولی با زه خنثی تا قلیایی را دارد. خشکی خاک را به pH کشتی خوب، غنی از مواد آلی با خوبی تحمل می کند. گل صبح ها به سمت شرق و غروب ها به سمت مغرب میچرخد واز این طریق میتوان به راحتی جهت های جغرافیایی را تعیین کرد. کاربرد آن برای حاشیه کاری، کنار دیوار و حصار.	اواخر پائیز تا اوایل بهار	30 تا 50 سانتی متر	2.5 سانتی متر	اواخر شهریور (بصورت بذری تا آبان ماه (انتقال نشا)	بذر و نشا های جوان	Autumn Beauty, Joker, Mammoth, Prado, Gold, Selma, Suns, Sunbrigh	Sunflower	Helianthus annuus	آفتابگردان زینتی
به علت طیف گسترده رنگ گلبرگهای آن، چشم نواز و زیبا، تکثیر بسیار آسان و تولید بذر زیاد. زمین های مرطوب و آفتابگیر را دوست دارد. شدت های بالای نور در مرحله نونهالی از طریق افزایش میزان فتوسنتز باعث تغییر سریع تر مرحله نونهالی به زایشی می شود. در کشت مستقیم، نیاز به تنک دارد که وقتی گیاهچه ۲-۳ برگی شدند این عمل انجام می شود. اگر تنک انجام نشود باعث خوابیدگی گیاه می شود. نشاء کاری آن مشکل است چون وقفه رشد و تلفات زیاد است. بنابراین بهتر است به صورت مستقیم کشت شود.	اواخر پائیز تا اوایل بهار	15 تا 30 سانتی متر	بصورت سطحی با پوششی از خاک	اواسط تابستان تا اواسط پائیز	بذر	Benary's Giant Mix, Cactus Bright JeweMix, State Fair Mix, Oklahoma	Zinnia	Zinnia elegans	آهار
طیف رنگ بسیار گسترده در ارقام هیبرید، مناسب فرش گل، سازگاری بسیار بالا با انواع خاک. از نظر دمایی دامنه زیادی را تحمل می کند. بذر آن برای تندش نیاز به نور دارد. حذف گل های پژمرده باعث گلدهی بیشتر و طولانی شدن دوره گلدهی می شود. سه هفته پس از انتقال نشاء که بوته ها رشد کافی کردند قطع جوانه انتهایی توصیه می شود که این عمل باعث رشد جانبی گیاه می شود. زمانی که گیاهان زیاد طولیل می شوند می توان آنها را سربرداری کرد.	اواخر پائیز تا اوایل بهار	25 سانتی متر	1.5-2.5	از مهر ماه (کاشت بذری، از نیمه آبان (انتقال نشا)	بذر و نشا	Grandiflora single, Grandiflora double, Multiflora, Floribonda	Petunia	Petunia hybrid	اطلسی

WU206	کد مدرک:	شهرداری بندر عباس	
00/02/05-01	شماره و تاریخ بازنگری:		
12 از 14	شماره صفحه:		

دستور العمل کاشت گل فصلی

رنگ گلبرگ متنوع، مناسب کاشت در حاشیه ها و باغ های سنگی و پارکها، نیازمند خاک سبک و غنی، به سرما مقاوم و مکانهای آفتابی و سایه آفتاب را می پسندد.	اواخر زمستان	20-15 سانتی متر	-1.5 تا 2.5	کاشت بذر اوایل مهر، انتقال نشاء نیمه دوم پاییز	نشا	Viola cornuta, Viola cucullata, Viola odorata and...	Viola sp	Viola	بنفشه	4
گیاه دائمی، نیاز به محل آفتابگیر، مقاوم به خاکهای فقیر، کاربرد در حاشیه ها، پارکها و باغچه منازل.	اواخر اردیبهشت تا اواخر زمستان	25 تا 30 سانتی متر	-1.5 تا 2.5	کاشت بذر از اواسط اسفند، انتقال نشاء اواسط فروردین تا اواخر اردیبهشت	بذر و نشا	Argenteovariegata, Atropurpurea, Azurea Flore pleno, La Grave	Vinca minor	Myrtle	پربوش	5
محل کاشت آفتابی و سایه آفتاب، نیازمند خاک معمولی و آب به مقدار کافی، کود نمی خواهد، عمر گل یک هفته به رنگهای قرمز، بنفش، صورتی و سفید، کاربرد در حاشیه ها، پارکها و زینت تپه ها.	اواسط بهار	25 تا 40 سانتی متر	زیر پوشش نازکی از خاک	اواخر زمستان	بذر و نشا	Bicolor Rose Buddy Purple Gnome Series QIS Series Strawberry Fields	Globe amaranth	Gomphrena a grlobosa	تکمه ای	6
نیازمند خاک سبک، آب کم اما همیشه پای بوته مرطوب باشد. کود نمی خواهد، عمر گل دو هفته، برای حاشیه ها و پارکها کاربرد دارد. بهتر است در محل اصلی کاشت تا نیاز به جابجایی نشا نباشد.	اواسط بهار	25 تا 40 سانتی متر	زیر پوشش نازکی از خاک	اواخر زمستان	بذر	Chief Mix Cramers Bombay	Cockscomb	Celosia cristata	تاج خروس	7
خاک معمولی با کود کافی، آبیاری بمقدار کافی، آفتاب یا سایه آفتاب، گلها به رنگ زرد نارنجی عنابی. کاربرد در حاشیه ها باغچه ها و گل بریده	زمستان - بهار	بسته به رقم از 15 تا 45 سانتی متر	زیر پوشش نازکی از خاک (تا 0.5 سانتی متر)	اوایل شهریور تا اوایل پاییز و اواخر زمستان	بذر و نشا	Gold Coin Mix, Queen Sophia, Brocade Mix, Jubilee	Marigold	Tagetes erecta	جعفری	8

دستور العمل کاشت گل فصلی

شهرداری بندرعباس

نسبت به خاک کم توقع، به کم آبی مقاوم، ارتفاع از 70 سانت تا 3 متر، گلها به رنگ صورتی، قرمز، بنفش و حنایی، کاشت در حاشیه ها و پارکها بصورت مجزا روی چمن.	اوایل تا اواخر زمستان	90 تا 50 سانتی متر	زیر پوشش نازکی از خاک	اوایل پائیز	بذر، قلمه و تکثیر ریشه	Chater's Spring Celebrities Double Apricot Peaches -n- Dreams Scarlet Eye Halo Blush,...	Hollyhock	Alcea rosea	ختمی فصلی	9
بوته ای با برگهای خشن، با گلهایی به رنگ قرمز، زرد، نارنجی و عنابیازمند مکان آفتابی، خاک معمولی و آبیاری مناسب، جهت کاشت در حاشیه ها، باغچه منازل و پارک و مخلوط با سایر گلها کاربرد دارد.	اواخر زمستان تا اوایل بهار			اوایل پائیز یا اواخر زمستان	بذر - تقسیم بوته	grandiflora Sunset Flash Arizona sun Aristata gallo	Blanket flowers	Gaillardia spp	رعنا زیبا	10
این گل دارای ارقام یکساله و چند ساله بوده، تکثیر آسان و مراقبت کم، برش صحیح گلها هنگام برداشت باعث تولید مستمر گل می شود گل به رنگ های قرمز، صورتی، سفید، بنفش و ارغوانی، گل های ستاره ای برای چمنزارها و یا حاشیه آن ها مناسب هستند. از نزدیک ریشه این گیاه شاخه های متعددی می روید.	زمستان و بهار	30-20 سانتی متر	-0.25 تا 0.5 سانتی متر	اوایل پائیز	بذر و نشا	Cosmic Yellow, Sea Shells, Sensation Mix, Versailles, Imperial	Cosmos	Cosmos spp	ستاره ای	11
گونه های یکساله و چند ساله، که چندساله ها از طریق تقسیم بوته نیز تکثیر می شوند. جهت رشد بهینه نیازمند خاک غنی و نور کامل آفتاب و آبیاری مناسب دارد. کاربرد در حاشیه ها، به صورت مخلوط با سایر گیاهان گلدار، تزئین چمن کاری ها و همچنین گل بریده.	اواسط زمستان تا اواسط بهار	45 سانتی متر	بصورت سطحی، بدون خاکدهی	پائیز	بذر، نشاء و تقسیم بوته	Goldsturm Goldstar	Cone flower	Rudbeckia fulgida	کوکب کوهی	12
عمر گل 2 هفته، برگهای زرد نارنجی قرمز سفید، نیازمند محل آفتابی و خاک نسبتا سبک و غنی. گلهای آن برای باز شدن شدت نور زیادی لازم دارند، به طوری که در غروب و صبح زود بسته می شوند. هر زمان گل پژود و یا از بین رفت، گل را از محل نزدیک به اتصال برگ جدا می کنند تا گلدهی تحریک شود.	اواسط زمستان تا اواخر بهار	30 سانتی متر	-1.5 تا 2.5	اوایل پائیز، اواسط زمستان (جا بجایی نشاء)	بذر و نشا	'Daybreak, Red Stripe' 'Daybreak Tiger Stripes Mix' 'Kiss White' 'Sunbather's Sunset' 'Talent Mix'	Gazania	Gazania spp	گازانیا	13

دستور العمل کاشت گل فصلی

شهر داری بندرعباس

14	مینا چمنی	Bellis perennis	English Daisy	Galaxy Red Habanera Mix Pomponette Tasso Pink	بذر، نشاء و تقسیم بوته	کاشت بذر اولیل مهر، جابجایی کاشت نشاء اواخر آبان	زیر پوشش نازکی از خاک	30-20 سانتی متر	اواخر زمستان تا اواخر بهار	رای کاشت گل مینا باید جایی را انتخاب کرد که نور خورشید کاملاً به آنجا بتابد. خاک باید مرطوب و زهکشی خوبی داشته باشد، مرغوب و به طور متوسط غنی از هوموس باشد. خاک های لومی برای کاشت گل مینا مناسب هستند. جهت کاشت در حاشیه ها، شیب ها، باغچه های منازل و مخلوط با سایر گها مناسب است.
15	میمون	Antirrhinum majus	Snapdragon	Butterfly Bronze Rocket Red Solstice Yellow Sonnet Pink Liberty	بذر، نشاء و تقسیم بوته	کاشت بذر اولیل پائیز، انتقال نسا اواخر آبان به بعد	زیر پوشش نازکی از خاک	30-20 سانتی متر	اواخر زمستان تا اواخر فروردین	گلپای به رنگهای متنوع، نیاز به آب کافی و خاک مناسب، دلیل نامگذاری این گل به گل میمون این است که بعد از خشک شدن گلها و تولید بذر، ظاهر این گل شبیه به صورت میمون میشود. از گیاهان چندساله است که اغلب به صورت یک ساله استفاده می شود. چین گل های کهنه و پژمرده به تداوم گلدهی کمک فراوانی می کند. برخی گلکاران یک یا دو بار گیاه را سرزنی می کنند که باعث ایجاد شاخه های جانبی متعدد می شود. پس از این کار بهتر است بلافاصله مقداری کود سرک داده شود تا امکان رشد شاخه های فرعی فراهم شود. کاربرد آن در حاشیه ها، فلاورباکس ها و همچنین مخلوط با سایر گلها می باشد.
16	ناز	Prulaca grandiflora	Moss rose	Sundial Fuchsia Sundial Peppermint Sundial White Sundial Yellow	بذر- نشاء- قلمه	اواخر زمستان تا اولیل بهار	با شن مخلوط و دست افشانی شود.	10-5 سانتی متر	اولیل اردیبهشت تا به بعد	نیاز به نور خورشید کافی و خاک به خوبی زهکشی شده دارد. دارای ساقه های گوشتی شکننده و پرآب، رونده، ساقه گیاه در ارقامی که گل سفید دارن به رنگ سبز و در ارقامی که گل رنگی دارند به رنگ قرمز. کاربرد آن جهت کاشت در بلوارها، باغچه ها و نیز زمین های خشک و حاشیه چمن کاری ها.
17	همی شه بهار	Calendula officinalis	Calendula	Orange king Pink sunrise Snow princess Pink sunrise Daisy mix	بذر- نشاء	پائیز، (آبان) ماه انتقال (نشاء)	1.5- 2.5	20 تا 40 سانتی متر	اواسط زمستان	همیشه بهار از رشد و نمو سریعی برخوردار است، بطوریکه 40-50 روز بعد از سبز شدن به گل می روند. اگر گل ها بلافاصله پس از باز شدن چیده شوند جوانه های زایشی جدید بوجود می آیند. خاک معمولی و به شرایط کم آبی مقاوم است. جهت کاشت در حاشیه ها و پارکها مناسب است.

5- یادداشتها و توضیحات

با توجه به این دستورالعمل می توان در هر فصل گل های مناسب آن فصل را در نظر گرفته و به موقع اقدام به تهیه نشاء نمود. زمان کاشت نشاء بسیار مهم است اگر نشاء فصلی در زمان مناسب کاشته شود گلدهی به مراتب بهتر خواهد بود.

باید هنگام کاشت نشاء به رنگ گل ها و ارتفاع گیاه حاصل از آنها توجه کرده و از ابتدا نشاءهای هماهنگ را کنار یکدیگر کاشت مثال در حاشیه گلکاری می کنید حتما نشاء گل های پا بلند را سمت داخل و نشاء گل های پاکوتاه را به طرف حاشیه خارجی بکارید که گیاه پا بلند مانع از دیده شدن گیاه پاکوتاه نشود.

حالت کنتراست رنگ در طرح گل ها توجه ویژه ای شود بهتر است وقتی نشاء بدون گل را تحویل می گیرید رنگ گل آن را از تولید کننده پرسید و یک اتیکت رنگ به جعبه نشاء بزنید که هنگام کاشت بدانید کدام نشاءها دارای هماهنگی رنگ با یکدیگر هستند. به محل کاشت نشاءها باید توجه کرد که محل باید آفتابی و یا سایه آفتاب و یا نیمه سایه باشد.

طول مدت نگهداری نشاء در خزانه بین 14-4 هفته برای گل های فصلی مختلف میباشد.

شرایط آب و هوایی منطقه در نظر گرفته شود و گل های با دوام و سازگار انتخاب شوند.

در انتخاب نوع بذر به منبع تولید آن توجه شود و حتی المقدور از مکان تولید بذر آگاه باشیم.

بذر های قوی و سالم انتخاب شوند و از قوه نامیه آنها با تست کاشت اطمینان داشته باشیم.

تا سبز شدن کامل بذور علف های هرز کنترل شوند تا بر نشاءها غلبه نکنند. استفاده از علف کش ها قبل از کاشت بذر موثر است ولی عموماً به صورت مکانیکی انجام میشود.

نشاءها معمولاً پس از چهار برگی شدن به مکان اصلی در سطح شهر منتقل میشوند، محل کاشت اصلی قبلاً آماده شده و تا حد امکان انتقال نشاءها اوایل روز (صبح) یا هنگام غروب آفتاب انجام میشود.

-آبیاری بلافاصله پس از کاشت انجام شود.

-با در نظر گرفتن اندازه و شکل نهایی گلها ترتیب قرار گرفتن آنها نسبت به هم معلوم میشود مثلاً گل آهار ارتفاع بیشتری نسبت به گل مینا دارد لذا آهار در پس زمینه کاشته میشود و مینا در جلو آنها کاشته میشود.

یادداشت 1: هرگونه بازنگری، ویرایش و یا تغییر در محتوا، قالب و شکل دستورالعمل، منوط به بررسی تخصصی و تأیید مدیریت نوسازی و تحول اداری می باشد.

6- پیوست

پیوست ندارد.